

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU
BURSA MİLLETVEKİLİ
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sn. Mehmet Fatih KACIR** tarafından Anayasanın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını için gereğini saygılarımla arz ederim.
05/01/2024

Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU
Bursa Milletvekili

Bilindiği gibi dünyada artık “Döngüsel Ekonomi” gerçeği vardır. Bu sistem; üretim için hammadde kullanımından atık oluşumuna kadar olan süreçte, sürekliliği ve çevrenin korunmasını odak noktasına alan bir ekonomi modelidir. Geleneksel veya lineer (doğrusal) olarak bilinen “klasik ekonomi” modeli ile kıyaslandığında “Al-Yap-At” yerine “Azalt-Yeniden Kullan-Geri Dönüştür” prensiplerini benimser. Kısacası döngüsel ekonomi; Endüstriyel ekonomide üretim, kullanım ve imha süreci yerine, dönüşümü ve yeniden dönüşümü esas almayı ifade eden endüstriyel bir terimdir. Bu sistemde karlılık; kaynakların mümkün olduğu kadar geri dönüşümden kazanılması ve atıkların mümkün olduğu kadar yeni kaynaklara dönüşebilmesiyle ölçülür. Dolayısıyla ülkemiz de bu döngüsel ekonomi sisteminin içindedir. Ancak bu sistemin olmazsa olmazı olan “geri dönüşümlü hammadde” konusunda; yerli üreticileri haklı bir endişeye sevk eden ithalat izninin açılacak olmasıdır. “Recyle (geri dönüşüm) Plastik Hammadde Granül” için açılacağı söylenen ithalat izni; İş insanlarımızı, yatırımcılarımızı ve sektördeki yerli üreticilerimizi, özellikle ülke menfaatlerimiz açısından tedirgin etmiştir. Gerçek olan şu ki; Döngüsel Ekonomi kuralları, dünyayı korumak için uygulamaya konuldu. Bu sistem; atık oluşumunu en aza indirmeyi, malzemeleri ve kaynakları, kullanımlarının sonunda ürün döngüsüne yeniden kazandırarak, değerlerini mümkün olduğunca uzun süre korumayı hedefliyor. Döngüsel ekonomi, aynı zamanda, kaynakları ekonomi içinde mümkün olduğunca uzun süre tutan; fiziksel kaynakların katma ve içsel değerini koruyan bir sistem olarak biliniyor. Aynı zamanda; hammadde tüketimini, atığı ve değer zinciri risklerini en aza indirmek amacıyla, kullanım ömrünün sonunda değeri yakalayan bir piyasa ekonomisi şeklinde tanımlanıyor. Bu kapsamda; Döngüsel ekonomi, sanayide atık kavramını tamamen ortadan kaldırdı, üretme ve tüketme şeklini temelden değiştirdi, ekonomi ve toplumda değerin dolaşmasını sağlayan daha sağlıklı, başarılı bir ekosistem yarattı. İşte sektördeki yerli üreticilerimiz de tüketimden gelen PCR atıkları, özellikli üretim süreçlerinden geçirerek, orijinal plastik hammadde yerine kullanılabilen, performanslı plastik hammaddeler üretiyor ve böylece döngüsel ekonomiye hizmet ediyor. Aynı şekilde; geri dönüşümlü ürünlerden plastik hammadde üreterek, bu alandaki ithalatı durduran bir misyon üstlenmiş durumdalar. Sektördeki yerli firmalarımızın ürünleri, RENAULT, TOFAŞ/STELLANTIS, FORD, DACIA, ARÇELİK, VESTEL gibi OEM firmalar tarafından kullanılmaktadır. AR-GE çalışmalarıyla sürekli geliştirilerek üretilen bu malzemeler, otomobil ve çeşitli araçların plastik görsel

parçaları için de tercih nedeni olmaktadır. Ancak; Yaklaşık bir buçuk yıldır bu büyük firmaların, Türkiye’de üretilen geri dönüşümlü plastik hammaddenin yeterli kalitede olmadığını iddia ederek, bu kapsamdaki malzemelerin “ithalatındaki yasağı” kaldırtmak istemeleri gündeme gelmiştir. Oysaki sektördeki ithalat yasağının kaldırılması, ülkemizin döngüsel ekonomiye katkısını ortadan kaldıracak gibi, döviz kaybı nedeniyle ülkemizdeki cari açığı artırıcı etkisi olacaktır. En önemlisi de geri dönüşüm sektöründeki yerli üreticiye büyük darbe vuracaktır.

Bütün bu bilgiler doğrultusunda;

SORU 1- Türkiye’de toplam atık miktarı son raporlarınız doğrultusunda kaç tondur?

SORU 2- Bu atığın toplamda kaç tonu bertaraf edilmiştir?

SORU 3- Buna karşılık toplamda kaç tonu da geri dönüştürülmüştür?

SORU 4- Geri dönüştürülen atığın kaç tonu, plastik hammadde olarak değerlendirilmiştir?

SORU 5- Ortaya çıkan rakamsal tabloya göre; ülkemizde plastik atık sorunu var mıdır?

SORU 6- Ülke sanayimizin; plastik atıkları, hiçbir Avrupa veya Amerika ülkesine muhtaç olmaksızın, ihtiyaca uygun kalitede üretme kabiliyeti söz konusu mudur?

SORU 7- Ülkemizde RENAULT, TOFAŞ/STELLANTIS, FORD, DACIA, ARÇELİK, VESTEL, vb. büyük firmaların, ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde hammadde üretebilen ve geri dönüşüm hammaddesi üretebilen firmaların sayısı kaçtır?

SORU 8- Bu büyük OEM firmaların, yerli üreticilere, kalite onayı anlamında uzun süreçleri zorunlu kıldıkları yönünde tespitleriniz mevcut mudur?

SORU 9- Bu firmaların, Avrupa’da kendi ortaklık yapılarında bulunan Recycle (geri dönüşüm) hammadde üreticilerinin ürünlerini alıp kullanmayı daha kolay ve daha karlı bulmalarıyla ilgili bir raporunuz mevcut mudur?

SORU 10- Bakanlığınız; bu büyük uluslararası şirketlerin, “Recycle Granül” denilen, “geri dönüşümlü plastik hammadde” ithalatının açılması halinde, yerli üreticiden daha az ürün alacaklarıyla ilgili ve bunun yaratacağı büyük sorunlara dair bilgi sahibi midir?

SORU 11- Söz gelimi; sokaklardan, çöplerden, tüketim merkezlerinden eskisi gibi plastik atık toplanmayacağı, plastik granül ithalatının serbest bırakılmasıyla birlikte, plastik atığın fiyatı düşeceği ve kimselerin artık bunu toplamak istemeyeceği, bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?

SORU 12- Sanayi ve teknoloji alanındaki gelişmeler ile birlikte; 2050 yılında “Sıfır Karbon Emisyonu” hedefleri doğrultusunda, dünyada otomobil üreticisi, beyaz eşya üreticisi vb. birçok firmanın, Recycle plastik hammadde kullanmak zorunda kalacağı yönünde Bakanlığınızda somut bir tespit var mıdır?

SORU 13- Bu firmalar zorunluluklarını ve hedeflerini, Avrupa Yeşil İş birliği Anlaşması’na istinaden imzalamış oldukları sözleşmeler nedeniyle mi güncellemek durumunda kalmışlardır?

SORU 14- CBAM, yani “sınırdaki karbon vergisi” ile ilgili olarak “Recycle” kullanmadıkları plastik parçalar için ihracat aşamasında ekstra vergiler ödemek zorunda kalacaklar mıdır?

SORU 15- Sonuç olarak Bakanlığınızın, her ülke için recycle plastik hammadde kullanımı miktarının ve üretici sayısının daha önemli hale geleceği ile ilgili bir öngörüsü var mı?

SORU 16- Bu durumda, Recycle plastik hammadde ile ilgili olarak, ülkelerarası dolaşımda belli kısıtlamaların gelmesi söz konusu olmayacak mı?

SORU 17- Aynı şekilde ülkeler, sadece kendi ihtiyacını karşılayacak plastik atıklarını üretir ve ancak fazlasını satabilir hale gelmeyecekler mi?

SORU 18- Ülkelerarası dolaşımda; recycle ürünler kısıtlı hale gelirse, bizde de ithalat açılmış olursa şayet, ülkemizdeki geri dönüşüm sektörünün önü kapanmış olmayacak mıdır?

SORU 19- Aslında ülke olarak yapmamız gereken, kendi recycle atıklarımıza sahip çıkmak değil midir?

SORU 20- Yurtdışından olabildiğince recycle plastik atık ithal ederek, daha fazla katma değerli ve performansı artırılmış geri dönüşümlü plastik granül üretmek, böylece ülkemizin ihtiyacına cevap vermek, gerekiyorsa da ihraç ederek cari açığımızı düşürmeye hizmet etmek daha rasyonel olmaz mı?

SORU 21- Bakanlığınızın, yerli recycle plastik hammadde üreticilerini desteklemek ve teknolojilerinin üretim kapasitelerini artırmak gibi bir hedefi var mıdır?

SORU 22- İlk önce kendi üreticilerimizin korunması ve ülkemizin çıkarları doğrultusunda, recycle plastik granül ithalatına izin verilmemesi, “YERLİ ve MİLLİ” politikanın gereği değil midir?

Tel: 4206582-4206583

e-posta: yukselselcuk.turkoglu@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 6-kat No: E-611